

Energipolitisk forlig med både skuffelser og lyspunkter

Dansk Fjernvarmes direktør kan finde positive elementer i det energipolitiske forlig. Men visionært mener han ikke, man kan kalde det.

ENERGIPOLITIK

Af direktør Jørgen G. Jørgensen,
Dansk Fjernvarme

Den 21. februar 2008 oprandt langt om længe dagen, hvor regeringens oplæg "En visionær dansk energipolitik" fra januar 2007 blev omsat til et energipolitisk forlig. Forliget har allerede været genstand for mange offentlige kommentarer, og jeg vil her primært gennemgå og kommentere de elementer, der er interessante set fra et fjernvarmesynspunkt. I øvrigt ligger både forligsteksten og mange af de papirer, der har været fremlagt undervejs i forhandlingerne, frit tilgængelige på Klima- og Energiministeriets hjemmeside, www.kemin.dk.

Frit brændselsvalg for nogle

Bag det energipolitiske forlig står alle Folketingets partier, minus Enhedslisten. Det skal dog bemærkes, at ud over det egentlige energipolitiske forlig, blev der ved samme lejlighed indgået et mindre forlig mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Ny Alliance om øget biomasseanvendelse og frit brændselsvalg på centrale kraftværker. For at tage det sidste først, så handler dette reelt om, at DONG Energy får mulighed for at fyre mere kul af, da der i det snævre forlig lægges op til at godkende "ansøgning om at ophæve kulrestriktionen på Skærbækværket og Avedøre 2 mod aftale om, at biomasseanvendelsen øges med op til 700.000 tons i 2011".

Set fra et fjernvarmesynspunkt kan man undre sig over, at det frie brændselsvalg kun gælder for disse centrale værker og ikke mere generelt i for-

hold til de naturgasfyrede decentrale værker, hvor der jo billedlig talt fortsat falder brænde ned, hvis man overvejer at udskifte en kubikmeter naturgas med en balle halm. Effekten af det "lille forlig" kan blive så stor efterspørgsel efter biomasse, at de fjernvarmeværker, der i dag anvender biomasse, vil opleve stærkt stigende priser på grund af den meget forøgede efterspørgsel.

Forlig for perioden 2008-2011

I aftaleteksten i "det store" energipolitiske forlig, slås indledningsvis fast, at energipolitik i stigende grad er et europæisk anliggende, bl.a. med henvisning til EU-Kommissionens klima- og energipakke fra 23. januar 2008. Dette er en selvfølgelighed, som det kan undre, det er nødvendigt at anvende aftaletekst på. Realitetsindholdet er da også, at det handler om, at resultatet af EU byrdefordelingen, når denne måtte være på plads, vil være bindende for dansk energipolitik frem mod 2020, men at parterne er "frit stillede til at gå ind for højere målsætninger for perioden efter 2011." Her er vi så ved et par af de politiske kernepunkter, for det første, at forliget kun dækker perioden 2008-2011, hvilket er meget kort tid i energimæssig sammenhæng, og for det andet, at parterne er frit stillede. Med andre ord: Længere rakte enigheden ikke.

Det fremgår endvidere af indledningen, at formålet med aftalen er at nedbringe Danmarks afhængighed af fossile brændsler, og at VE-andelen målt i forhold til bruttoenergiforbruget skal udgøre 20 % i 2011.

Der er 6 hovedelementer i aftalen:

- Energibesparelser og effektiviseringer
- Vedvarende energi
- Energiafgifter
- Nye mere effektive energiteknologier
- Transport
- En række analyser, som skal gennemføres

Også reelle energibesparelser

Med hensyn til energibesparelser og effektiviseringer finder jeg det positivt, at man nu (også) fokuserer på bruttoenergiforbruget og ikke kun slutforbruget. Det er et udtryk for, at nogle politikere og embedsmænd begynder at erkende, hvad det reelt handler om, og at der er håb om en klarere skelnen mellem, hvad der er midler, og hvad der er de egentlige mål – en klarhed, der på en række punkter mangler i de nugældende regler på energibesparelsesområdet.

Der er også fokus på energieffektivitet og ikke mindst på forøgede forpligtelser for selskaberne, rundt regnet en fordobling af de nuværende forpligtelser. Som bekendt er situationen på dette område, at de nuværende forpligtelser for el-, naturgas- og olieselskaberne er baseret på en såkaldt frivillig aftale, mens der er tale om lovgivning og pålæg i forhold til ca. 160 fjernvarmeselskaber. Af aftaleteksten fremgår, at de forøgede forpligtelser skal "drøftes med selskaberne" og så må vi jo se, hvad det fører til. På energispæresområdet lægges endvidere op til væsentlig skærpede krav til bygninger og fremme af energispækampagner.

Fremover skal al lovgivning om vedvarende energi samles i en VE-lov, som omfatter nationale mål for samlet kommunal planlægning for vindmøller, afregningsregler for VE-anlæg, erstatningsordning, en garantifond og model for lokalt medejerskab. Det er sikkert meget fornuftigt, men her er et af de områder, hvor man igen kan undre sig over, at fjernvarme overhovedet ikke nævnes. I EU's klimapakke lægges der i direktivforslaget vedrørende vedvarende energi op til, at lokale og regionale myndigheder skal overveje fjernvarme og fjernkøling, når der planlægges nye byområder (omtalt i FJERNVARMEN nr. 3/2008). Hvorfor dette ikke også skulle være relevant i det mindste altid at overveje i et af verdens førende fjernvarmelande må stå hen i det uvisse.

Der lægges som nævnt også op til mere biomasse og affald i den centrale kraftvarme, idet tilskuddet til de centrale kraftværkers biomassebaserede elproduktion øges fra 10 til 15 øre/kWh, og til ophævelse af hvile-i-sig-selv reguleringen for afbrænding af erhvervsaffald på de centrale værker.

Ok til kommunal fjernkøling

Der er i forliget meget med relation til vindmøller, men omkring vedvarende energi vil jeg her nøjes med at nævne,

at afregningen i forbindelse med biogas forbedres betydeligt, og at der skal gennemføres kampagner for varmepumper til erstatning af individuelle oliedfy, målrettet varmeforbrugere uden for kollektivt forsynede områder. Her er det værd positivt at bemærke denne skelnen mellem kollektivt forsynede områder og ikke kollektivt forsynede områder, en skelnen der også vil være relevant i en række andre energimæssige sammenhænge. Endelig skal det da også lige nævnes, at fjernkøling langt om længe nu bliver tilladt for de kommunalt ejede fjernvarmeværker. Det var på tide.

Med hensyn til energiafgifter lægges op til forhøjelse af CO₂-afgifterne og indførelse af en ny NO_x-afgift fra 1. januar 2010, men spørgsmål om energiafgifter, skat m.v. er i øvrigt generelt skudt til hjørnespark med henvisning til den nedsatte Skattekommission.

I energiaftalen er der sluttelig lagt op til nogle meget spændende analyser, som jeg ser frem til. Det gælder bl.a. evalueringen af energispareindsatsen, hvor det bliver rart med nogle fakta, realistiske omkostningsvurderinger og statistikker på, hvor meget der reelt kommer ud af det nuværende næsten entydige fokus på besparelser hos slutbrugere og den enkelte matrikel frem for helhedssyn som i

fjernvarmesystemerne. Den analyse venter jeg mig en del af. Det gør jeg også af de planlagte analyser af takststrukturer, varmepumper i fjernvarmesystemet samt ikke mindst spørgsmålet om konvertering fra naturgas til fjernvarme, altså den nuværende rigide områdefrænsning.

Alt i alt er der set fra et fjernvarmesynspunkt både mangler og godbidder i det energipolitiske forlig. Men at kalde forliget visionært synes jeg er at tage munden vel fuld. Faktum er, at på rigtig ømme områder som transporten, er det svært at tro, at der vil ske nogen videre udvikling de næste mange år. Hele spørgsmålet om forholdet mellem det kvotebelagte og det ikke-kvotebelagte område, er det også svært at se, at der for alvor er taget fat på. Og så er vi tilbage ved de manglende fjernvarmeelementer i forliget. Det betyder, at politikerne fortsat hænger fast i matrikeltænkningen og ikke forholder sig til konkurrenceforholdet mellem kollektive og individuelle løsninger. Her var ellers et område med mulighed for at træffe nogle beslutninger med umiddelbar effekt og med fokus på det, det virkelig handler om: En nedbringelse af det fossile bruttoenergiforbrug.

jgj@danskjernvarme.dk